

INTERPELLATION TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2025-09-16
Besvaras senast
2025-09-30

Till bistånds- och utrikeshandelsminister Benjamin Dousa (M)

2025/26:10 Omfördelning av medel till UNRWA som inte betalats ut

Den humanitära situationen i Gaza är bortom katastrofal och förvärras för varje dag som går. Gaza har bombats till ruiner och hjälporganisationer vittnar om en fruktansvärd nöd där människor saknar tillgång till de mest basala förnödenheter. Rädda Barnen varnar för att alla barn i Gaza svälter eller är farligt nära svält. Människor tvingas återigen på flykt undan Israels bomber, trots att de inte har någonstans att fly. Behovet av stöd för att lindra nöd och minska svälten är enormt.

Beslutet att avsluta det svenska kärnstödet till UNRWA togs av regeringen den 19 december 2024 – detta trots att återkommande rapporter och granskningar av UNRWA konstaterar att organisationen fungerar väl och är en förutsättning för ett effektivt humanitärt bistånd i Gaza. Det mesta praktiska arbetet i Gaza när det gäller utdelning av mat, sjukvård och annat görs av UNRWA som har närmare 12 000 anställda i Gaza, medan organisationer som Action Aid, Rädda Barnen och Läkare utan gränser räknar sina respektive medarbetare i tiotal. Inget annat EU-land har gjort samma bedömning som den svenska regeringen. Det är bara USA som också har avbrutit allt stöd till UNRWA. Det är både oansvarigt och felaktigt.

Den svenska regeringen beslutade att omfördela medlen till andra hjälporganisationer, men nio månader efter att regeringen beslutade att förmedla medel till Gaza via andra kanaler än UNRWA är nästan två tredjedelar av pengarna kvar på svenska konton. Det är minst sagt anmärkningsvärt att medlen inte betalats ut samtidigt som situationen i Gaza blir allt mer katastrofal.

Enligt siffror som Global Bar Magazine fått från UD har bara 330 av totalt 800 miljoner kronor som tidigare utgjorde kärnstödet till UNRWA distribuerats till organisationer som exempelvis World Food Program, UNDP, Röda korset med flera. Nästan nio månader senare har alltså bara en dryg tredjedel av pengarna betalats ut. Samtidigt är behoven enorma och behoven växer i snabb takt. Medlen gör ingen som helst nytta på svenska konton i en situation när svälten och nöden växer i Gaza.

Det klokaste är självklart att återupprätta stödet till UNRWA. När regeringen frös kärnstödet till UNRWA var det med hänvisning till att det israeliska parlamentet förbjudit UNRWA att verka i landet. Men Israel har ingen

"beslutanderätt" om UNRWA, tvärtom har Israel som medlemsstat ansvar för att skydda FN. UNRWA har också ansvaret för de palestinska flyktingarna runt om i regionen, i Syrien, Libanon och Jordanien. Verksamheten är en del av Genèvekonventionen som säger att UNRWA enbart kan ersättas om det finns en annan motsvarande humanitär assistans på plats. UNRWA är inte ersättningsbart, utom av en framtida palestinsk statlig institution. Ingen annan organisation kan fylla det tomrummet.

Mot denna bakgrund vill jag fråga bistånds- och utrikeshandelsminister Benjamin Dousa:

1. Varför har endast en bråkdel av de medel som omfördelades från UNRWA betalats ut till organisationer som verkar i det hårt drabbade Gaza, trots att det gått över nio månader sedan beslutet?
2. Kommer regeringen att ompröva beslutet och återupprätta stödet till UNRWA mot bakgrund av de nya uppgifter som framkommit?
3. Hur ska stödet till UNRWA:s arbete i Mellanöstern med exempelvis utbildning och sjukvård till palestinska flyktingar upprätthållas från svensk sida om det inte sker via UNRWA, som har FN:s mandat att göra just detta?

.....

Lotta Johnsson Fornarve (V)

Överlämnas enligt uppdrag

Anna Aspegren